

I R O D A L O M.

Korunk lelki válsága. Irta: Igaz Látó. „Mai füzetek“. 1. sz. Felelős kiadó: Dr. Iván László. Budapest. V. Kohári u. 4. sz. Budapest, 1936. Kis 8° 37. l.

A „Mai Füzetek“ címen megindult új sorozat evvel a prófétai hangú füzettel veszi kezdetét, amelyben tulajdonképpen benne van programja is. Ezt a programot röviden így lehet kifejezni: Harc a kereszténység elvilágiasodása ellen és harc az evangéliumi kereszténység visszaállításáért. Ennek az első füzetnek a szerzője magát „Igaz Látónak“ nevezi. Valóban helyesen is látja és ítéli meg azt a lelki válságot, amelyben a mai kor embere él. Egy erőshangu feljajdulás, mely a jelenkor fojtó légkörében éltető levegő után kiált. Amennyire elfogult a multtal szemben, annyira helyesen ítéli meg a jelent s tisztán látja a jobb jövő útját. Teljesen igaza van abban, hogy az egyháziasság nem jelent vallásosságot, hogy az egyedül üdvözítés elbizakodottsága nem egyezik meg az evangélium szellemével, hogy az egyházak szociális téren sokat mulasztottak és hogy az egyházak politikai szereplése nem a vallás, hanem a külső hatalom érdekében történik. Ebből a válságból egyetlen út vezet ki. Az, ha az evangéliumi igazságokat korszerű módon ültetjük el a szivekbe, vagyis ha fölemelkedünk arra a magaslatra, ahonnan Isten, embert, Jézust nem a holt dogmák, hanem az evangélium világánál az öntudatos hit erejével nézzük. Így tisztul meg a kereszténység azoktól a külső sallangoktól, amelyek kiforgatták igaz valóságából s új világnézet és új szociális program alapján megkezdi Isten országának munkálását. A világos fejtegetések, a szép és erőteljes irány, a prófétai hang és az egészen át megnyilatkozó nemes idealizmus kedves és élvezetes olvasmánnyá teszik ezt a füzetet, amelyet olvasóinknak jó lélekkel ajánlhatunk.

Előfizetési felhívás. Balázs Ferenc a cluji, oxfordi és berkeleyi teológiák elvégzése után bejárta a kerek világot. Miután

Berkeleyben elnyerte a hittudományok mestere címet, Japánon, Kinán, Indián, Palesztinán, Törökországon át hazajött Erdélybe. Könyvei már angol nyelven jelentek meg. Rádiók nyilvánosságához jutott Amerikában, Japánban, Indiában, de őt az erdélyi magyar falu hívta, várta, követelte vissza magának.

Balázs Ferenc megadta magát a sorsnak. Ő vállalta teljes emberséggel, teljes felkészültséggel, akaraterejének, testének, lelkének, egészségének végső megfeszítésével azt az új néptársadalmi munkát, melynek megvalósításáért az ő példája nyomán bizonyosan sokan fognak még küzdeni. Csak természetes, hogy hálából őt is utolérte az a kegyetlen fantom, amit röviden úgy szoktunk nevezni: „Erdélyi Sors“. Balázs Ferenc vakációt kapott az élettől, hosszú és súlyos betegség alakjában, hogy megirhassa, mit látott, mit tett, mit akart és mit tudott elvégezni a küldetésből, mely ezen a földön rája bízott. Balázs Ferenc testileg elesett a harcban, de lelkén nem gázolt keresztül a győzedelmes harci szekér.

Itt van az új könyve: „A rög alatt.“ Esztendők küzdelme, öröme, gyötrelme, felemelkedései és letörései egy erdélyi kis falu vivódásaiban. Több ez a könyv minden regényes életrajznál, útleírásnál, izgalmas detektivregénynél, emlékiratnál. Erdély féltérdre csuklott jó katonája vall benne a jelenvalóknak és az eljövendőeknek. Bevallja eredményeit éppúgy, mint tévedéseit. Bevallja népe erőnyeit és hibáit. Bevallja, mennyit szenvedett ő, hogy utat mutasson nekünk: hogyan lehetne kevesebb szenvedés árán többet elérni azon a fronton, melyen a magunk megtartásának oly egyenlőtlen viadala zug.

Most csak könyvujdonság, de valamikor és nem is a messze jövőben bizonyára sokkal több lesz még a Balázs Ferenc könyve mindazok kezében, akik a végzetes sorsközösségben utat keresnek maguk és sorstársaik számára. A távoli kórágyn sorvasztó lázakkal tusázó Balázs Ferenc helyett szívéhez nőtt barátai az „Erdélyi Fialok“ és a turdai „Vidékfejlesztő Szövetkezet“ vállalkoznak könyve kiadásának megszervezésére. Ezzel a könyvvel nem akar keresni sem a szerző, sem a kiadó „Vidékfejlesztő Szövetkezet“. Csak el akarják juttatni mindenkihez, akiben még élő lelkiismeret pislákol. Hadd lássák és hadd olvassák, mi az egyetlen út a maguk megtartásához. A könyv terjedelme gondos kiállításban famentes papíron k. b. 300 oldal. Előfizetési ára 80 Lej, könyvárusi forgalomba 120 lejért kerül. Az előfizető az utánvételezett példány átvételére

kötelezettséget vállal. Az összeg előzetes befizetése esetén a könyvet portómentesen küldi a turdai „AVE“ Aranyosszéki Vidékfejlesztő Szövetkezet. Cluj, 1936 február hó. *Szentimrey Jenő, Tamási Áron, Kacsó Sándor. Dr. Jancsó Béla*, az Erdélyi Fiatalok nevében.

Erdélyi Fekete Lajos: Ének a viharban. Regény. Cluj, 1936. Kis 8° rét. 281 l. „Orient“ nyomda.

Olyan regény ez, melyet mindenkinek el lehet és el *kell* olvasnia. Boglár néptanító, Sárika a tanító felesége és Bea, egy fővárosi színésznő körül játszódik le az a változatos mese, amelynek keretében a hírnév és dicsőség után szomjazó néptanító, akinek terhére vannak az apró családi gondok, s hivatásával járó kellemetlenségek a színésznő segítségével a fővárosba kerül, ahol a zene terén sikerei is vannak. Azonban a fővárosi élet zaja, üressége és kétszínűsége kiábrándítja színes álmaiból s visszatér falujába családjához, hogy annál inkább igazi hivatásának éljen. Emez egyszerű mese keretében bepillantást nyerünk a falu és a város életébe. Leszámítva egy pár érzéki jelenetet, amely Boglár és Bea viszonyában adódik, az egész regénynek nemes, erkölcsi tendenciája van. Az írónak meseszövése biztos, leírásai szemléltetők. Irálya szép, tömör és folyékony. Olyan regény, amelyet nem szívesen teszünk le, amíg végig nem olvassuk. Fekete Lajost verseiből már eddig is előnyösen ismertük. Mint regényíró most mutatkozott be először. De úgy látjuk, hogy tőle ezen a téren is még sokat várhatunk. A szépen kiállított kötet ára 75 lej. Megrendelhetők a szerzőnél. Ormeniș. P. Agoștin.

S. Nagy László. Az Unitárius Irodalmi Társaság története. A „Keresztény Magvető Füzetei“ 18. sz. 8° 27. l. Cluj, 1936. Orient.

Az U. I. T. főtítkára szeretettel, alapos utánjárással és hozzáértéssel írta meg a Társaság történetét. Ez a munka egyben rávilágít az imperium változással járó belső küzdelmekre, új alapvetésekre és célkitűzésekre. Kedves és tanulságos olvasmány. Olvasóink figyelmébe ajánljuk. Ára 10 lej. Megrendelhető az Unitárius Iratterjesztőnél, Cluj. Calea Marechal Foch 12.

Iván László dr.: „Protestantizmus és Unitarizmus.“ „Keresztény Magvető Füzetei“ 19. sz. 8° 15. l. „Orient“ nyomda.

A jeles vallásfilozófus a kérdést egészen új szempontból vizsgálja meg, melynek rendjén azt igyekszik bizonyítani, hogy a protestantizmus lényege a kálvinizmus hitrendszerében van, s így az unitáriusok nem protestánsok. Bár ezt a felfogást a történelem nem igazolja, mégis e füzet érdekes és mélyenszántó fejtegetéseit olvasóink figyelmébe ajánljuk.

K Ü L Ö N F É L É K .

A lelkeszek kongruája. Minden évben remény és kétségek között várjuk az állami költségvetés tárgyalását, mert minden év újabb változást hoz a kongrua kérdésében, amelyhez lelkeszeink existenciális érdeke fűződik. Egyik évben fölcsilámlik a reménység halvány sugára, de csak azért, hogy a következőben annál nagyobb legyen a csalódás és kiábrándulás. Még nem látunk tisztán lapzártakor a kérdés titkaiba, de kiszivárgott hírek egyenesen kétségbe ejtők. Az a papság, amely állandóan éber vigyázattal őrködik az erkölcsi élet tisztasága fölött, amely az államok „támasza, talpköve“, amely folyton gátat épít a kommunizmusnak felforgató áradata ellen, nem érdemli meg, hogy állandó bizonytalanságban éljen. A hívek teherbíró képessége kimerült. Az agrárreform következtében leszegényedett egyház a terhek súlya alatt roskadozik. Mit tegyen az a pap, akinek a mindennapi kenyér mellett még 2—3 gyermeket kell taníttatnia? Az államnak nem lehet célja az, hogy hű polgáraiban állandó elégedetlenséget keltsen s az által lehetetlenné tegye, hogy nemes és szent hivatásuknak odaadó lelkesedéssel éljenek. Az igazság és a polgárjog egyenlő elbánást követel. De évről évre azt tapasztaljuk, hogy a valóság éppen az ellenkező irányban halad. Ebben a csüggesztő helyzetben még csupán az nyújt némi reménységárt, hogy jóindulatu kultuszminiszterünk azt ígérte, hogy valamely útat és módot talál arra, hogy a sérelmeken valamit enyhítsen.

A teológia akadémia tanárai a mult számunkban ismertett program szerint megtartották a második műsoros estélyt. A husvét előtti öt vasárnapon végezték a cluji templomban az istentiszteleteket a hívek állandó érdeklődése mellett. Külön előadásokat tartottak a főiskolai hallgatók részére a következő címen: Vári Albert: A leopoldi diploma előzményei és következményei. Dr. Kiss Elek: Az idősebb és fiatal nemzedék viszonya. Gálffy Lőrinc: A világ csodás felfogása. Szent-Iványi Sándor: Külföldi ifjusági moz-